

Analiza losów firm powstałych dzięki dofinansowaniu przez Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach w latach 2013 -2015

Spis Treści

Wstęp	2
1. Finansowanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.....	3
2. Dane strukturalne firm utworzonych dzięki dofinansowaniu.	5
3. Analiza przyczyn zaprzestania działalności.	6
Podsumowanie.....	10

Wstęp

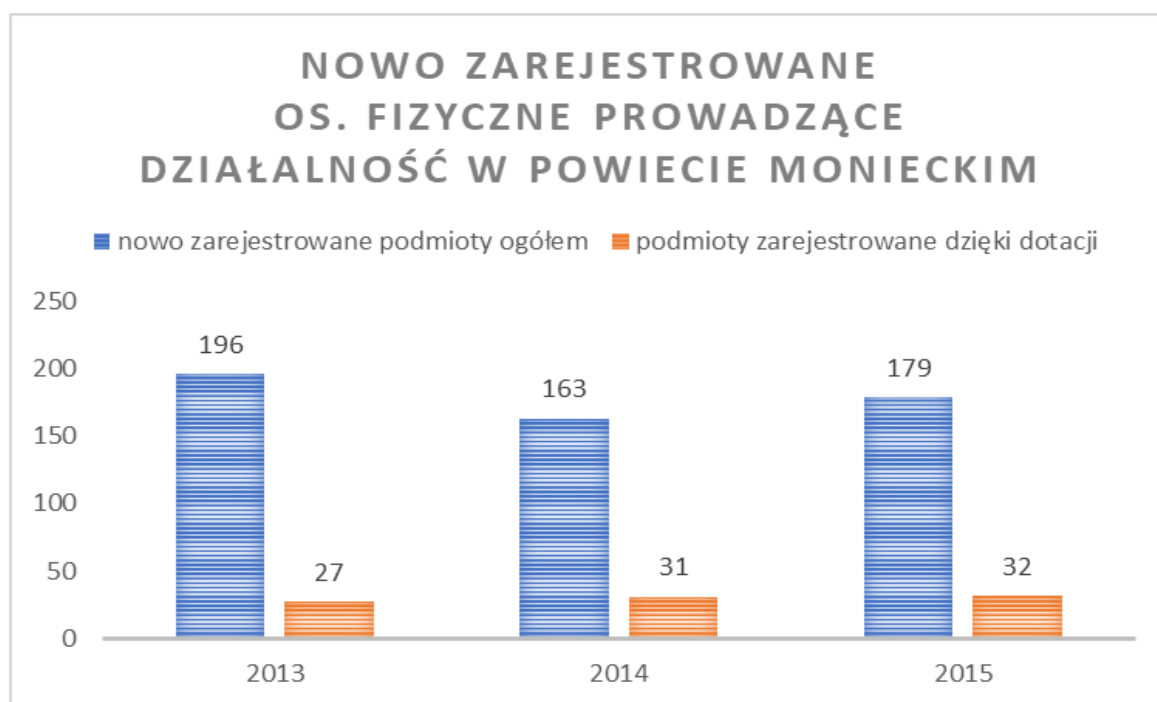
Celem sporządzonej analizy jest sprawdzenie efektywności przyznawanych środków na podjęcie działalności gospodarczej udzielonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach w latach 2013 -2015 na podstawie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Analiza przewiduje monitoring wszystkich powstałych firm dzięki wsparciu Urzędu w okresie aż 30 miesięcy od momentu rozpoczęcia działalności. To innowacyjne podejście do tego tematu, bo dzięki tak długiemu okresowi badania można sprawdzić jak firmy radziły sobie po zakończeniu płacenia preferencyjnych (obniżonych) składek ZUS – co jest często wyznacznikiem powodzenia i sukcesu danego biznesu. Opracowanie zawiera szereg szczegółowych danych dotyczących przyznanych dofinansowań, a także wyniki ankiety przeprowadzonej wśród osób, które zrezygnowały z prowadzenia firmy w analizowanym okresie – badającej przyczyny niepowodzenia.

Do przedmiotowego opracowania zostały użyte dane i informacje będące w posiadaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Mońkach, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (www.ceidg.gov.pl) oraz ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej w styczniu i lutym 2019 r.

1. Finansowanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2013 -2015 były przyznawane przez Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach osobom bezrobotnym na podstawie art. 46 ust. 1, pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z tym przepisem Starosta (Dyrektor PUP) może przyznać jednorazowo taką dotację w kwocie nie wyższej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia. Szczegółowe zasady przyznawania dofinansowania reguluje ponadto Rozporządzenie właściwego Ministra w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

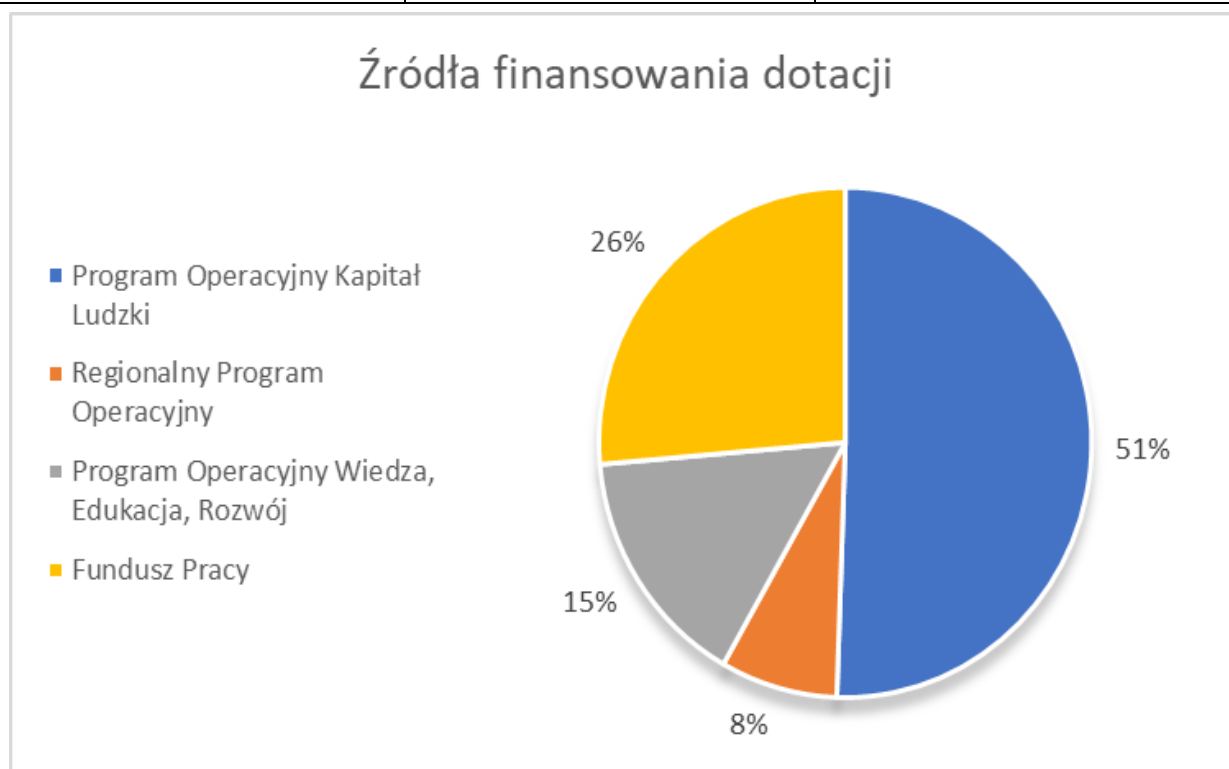

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS oraz sprawozdania roczne PUP w Mońkach

W latach 2013 – 2015 przyznano w sumie 90 takich dotacji (w 2013 – 27, w 2014 – 31, w 2015 – 32). Jak widzimy na powyższym wykresie w latach 2013 – 2015 w powiecie monieckim zostało zarejestrowanych łącznie 538 nowych podmiotów jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, z czego 90 przy dofinansowaniu z Powiatowego Urzędu Pracy w Mońkach, co stanowi to aż 17 % wszystkich nowych podmiotów. Wskaźnik ten jest o tyle duży, gdyż należy zauważyć, że dotację może otrzymać tylko osoba bezrobotna po spełnieniu ustawowych warunków oraz po pozytywnym rozpatrzeniu jego wniosku.

Natomiast działalność bez dotacji może zarejestrować dużo większe grono osób (np. osoby pracujące).

Kwoty udzielonych dotacji w poszczególnych latach		
2013	2014	2015
628 232,63 zł	619 463,74 zł	539 759,00 zł

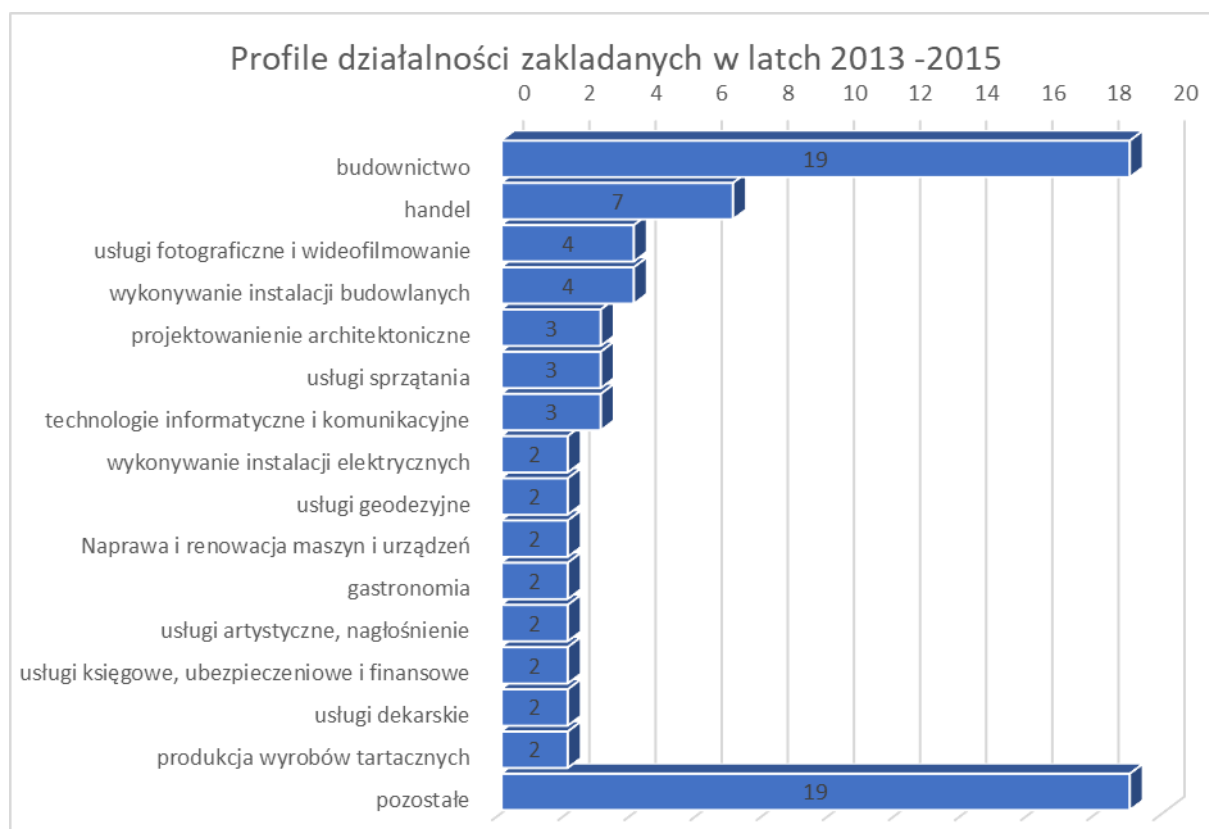
Źródło: sprawozdania roczne PUP w Mońkach

W latach 2013 -2015 na realizację tego instrumentu wydatkowano łącznie 1 787 455,37 zł, a najczęściej przyznawana jednorazowa dotacja w badanym okresie wynosiła 20 tys. zł. Jak widzimy na powyższym wykresie, dotacje w większości były finansowane z projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Realizacja wymienionych projektów z pewnością pozwoliła na przyznanie dotacji dużo większej liczbie osób.

2. Dane strukturalne firm utworzonych dzięki dofinansowaniu.

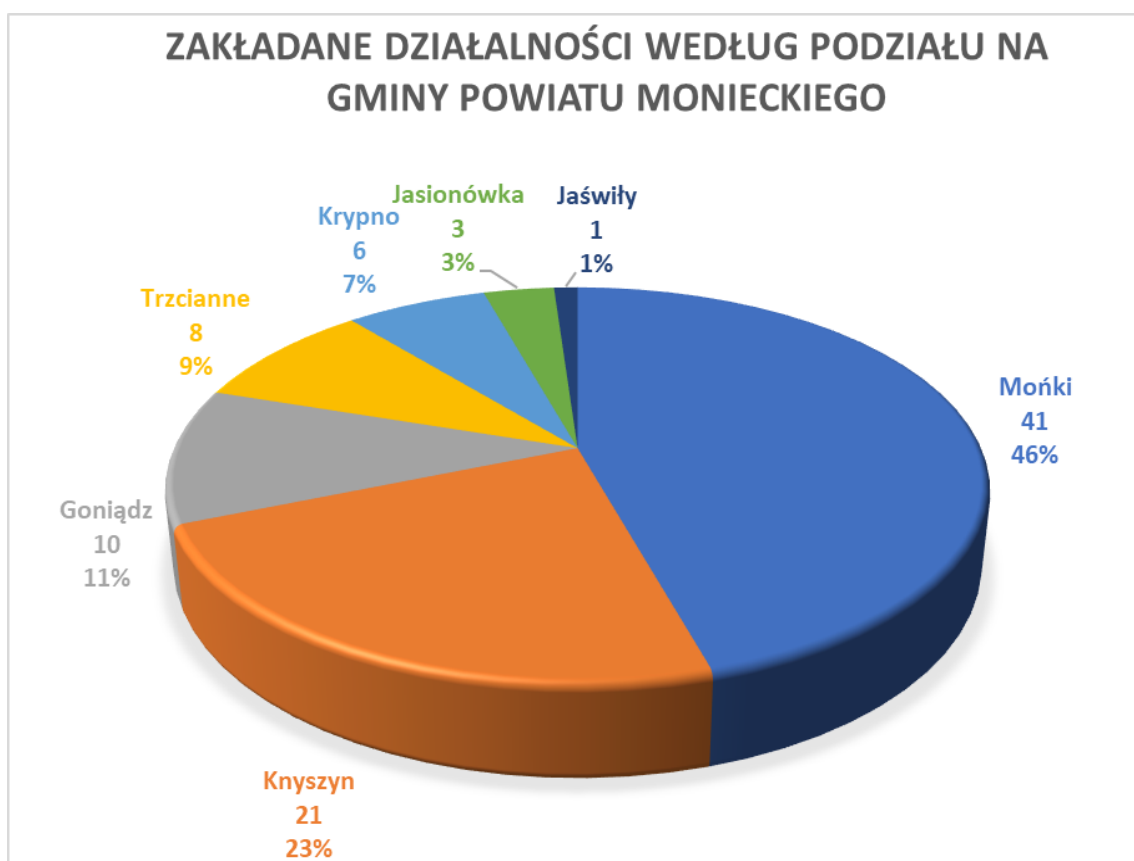
Wśród profili zakładanych działalności dzięki wsparciu z Powiatowego Urzędu Pracy zdecydowanie dominuje branża budowlana. W większości są to firmy remontowo – budowlane oferujące szeroki zakres usług i nastawione głównie na indywidualnego odbiorcę. Firmy te powstają głównie w skutek rosnącego popytu na lokalnym rynku na tego typu usługi. W powiecie monieckim istnieje duże zapotrzebowanie na remonty starszych domów i mieszkań, a także budowę nowych domów powstających na obrzeżach miast i wsi. Warto też zauważyć, iż w chwili obecnej (marzec 2019) obserwujemy znaczący wzrost ilości nowych mieszkań indywidualnych związany z budową kilku nowych bloków. Wcześniej ostatnie bloki mieszkalne zostały zbudowane jeszcze w latach 90-tych.

Poza profilem budowlanym dominowały różnorodne typy działalności nastawione na konkretnego klienta i najczęściej oferujące sprecyzowany zakres usług.

Źródło: sprawozdania roczne PUP w Mońkach

Jeżeli chodzi o ilość zakładanych firm w podziale na gminy powiatu monieckiego, ma to oczywiście związek z ilością mieszkańców w danej gminie, w związku z czym najwięcej firm powstało w gminie Mońki – 46 %, Knyszyn – 21 oraz Goniądz – 11%. Wszystkie pozostałe gminy stanowiły łącznie 18 % ogółu. Warto zauważyć, iż w gminie Knyszyn powstaje zdecydowanie najwięcej działalności korzystających z dofinansowania w stosunku do ilości zakładanych firm oraz wszystkich mieszkańców.

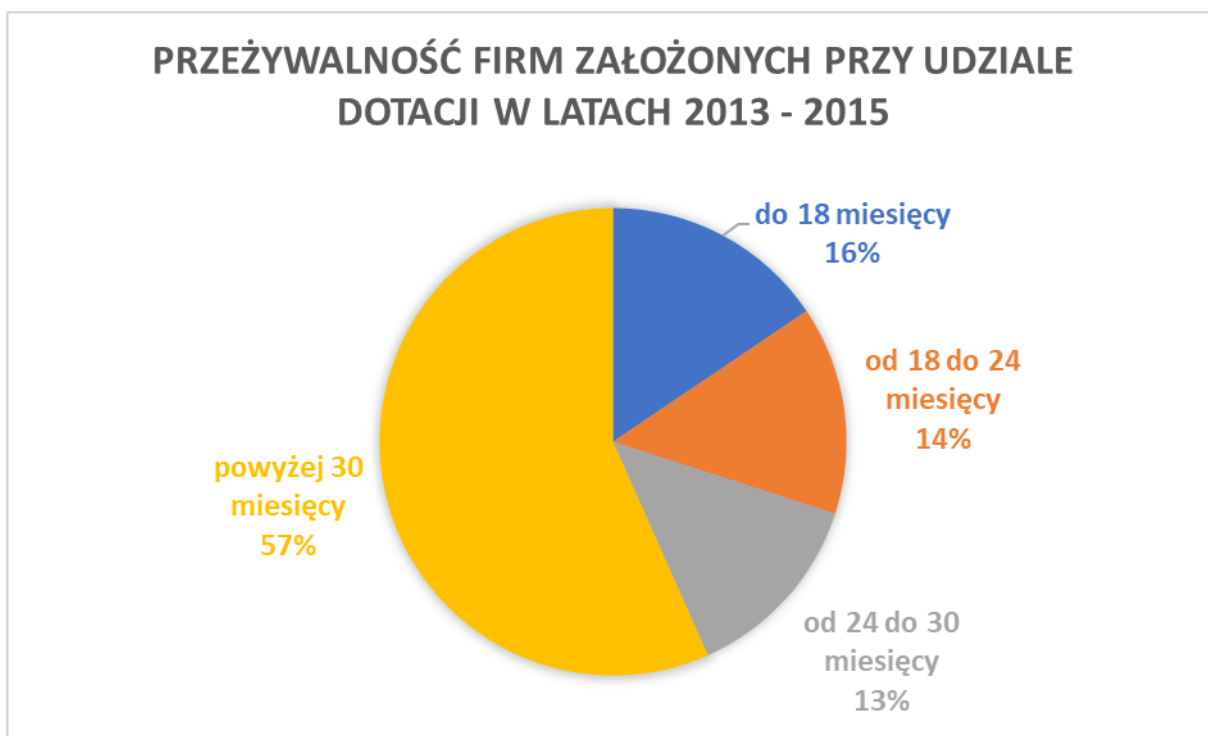
Źródło: sprawozdania roczne PUP w Mońkach

3. Analiza przyczyn zaprzestania działalności.

Analiza przyczyn zamykania działalności jest najistotniejszym elementem przedmiotowego opracowania. Aby zrobić to jak najbardziej rzetelnie przeanalizowano status każdej z 90 powstałych firm w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (www.ceidg.gov.pl) pod kontem przeżywalności w okresie 30 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności. Wśród osób, które zamknęły w tym czasie działalność, przeprowadzono anonimową ankietę szczegółowo wskazującą przyczyny takiej decyzji (załącznik do opracowania).

Informacją najdobitniej przedstawiającą przeżywalność firm powstałych dzięki dofinansowaniu z Powiatowego Urzędu Pracy w Mońkach jest poniższy wykres. Wynika z niego, iż zdecydowana większość działalności po 30 miesiącach od rozpoczęcia nadal funkcjonuje na rynku, a aż 70% funkcjonowało lub funkcjonuje powyżej 24 miesięcy. Jest to bardzo pozytywny wskaźnik, wyraźnie wskazujący o wysokiej efektywności udzielanego wsparcia.

W opisywanym okresie nie było przypadku zamknięcia działalności przed upływem 12 miesięcy. Zauważalny jest także moment przejścia przedsiębiorców z „małego” na „normalny” ZUS. Dla wielu firm był to czynnik decydujący o zakończeniu funkcjonowania.

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej oraz sprawozdania roczne PUP w Mońkach

„normalną” lepiej w cudzysłów lub zamiast tego standardową/regularną czy coś takiego

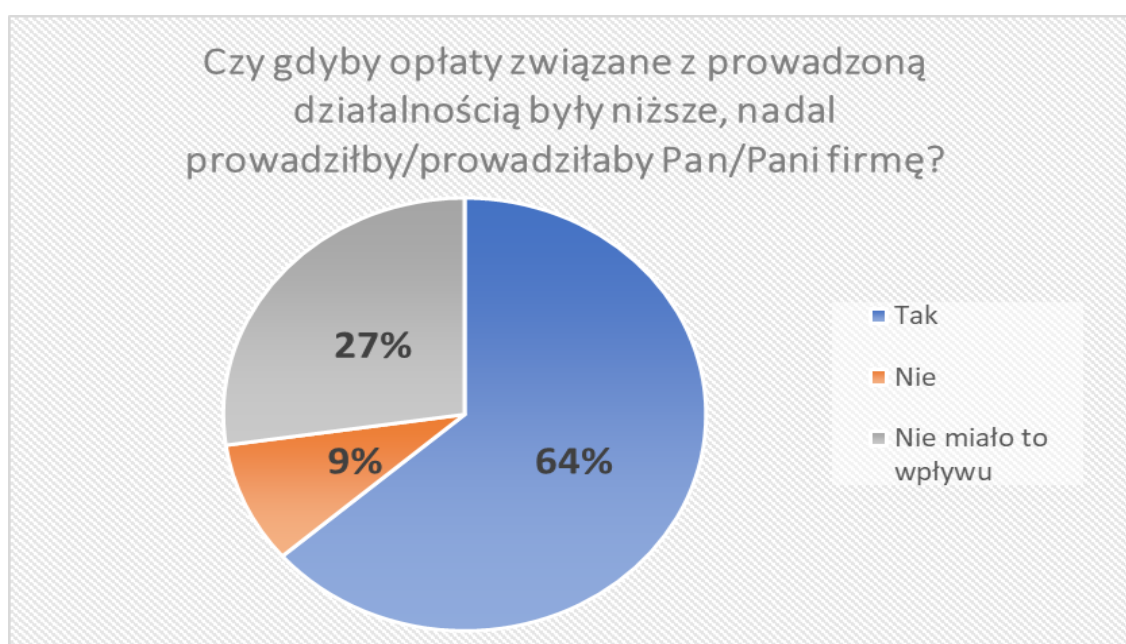
W anonimowej ankiecie wrócono się o odpowiedź na kilka najistotniejszych pytań dotyczących powodów zaprzestania działalności. Zgodnie z wynikami ankiety zdecydowana większość (50%) odpowiedziała, iż główny powód zakończenia lub zwieszenia indywidualnej działalności to właśnie wysokie koszty prowadzenia działalności. Chodzi głównie o wysokie koszty opłat ZUS po okresie preferencyjnym 24 miesięcy dla nowych podmiotów. W przypadku mikroprzedsiębiorców przeskok ze stawki obniżonej (aktualnie 539,35 zł) na

stawkę „normalną” (1246,92 zł) ZUS powoduje znaczące zwiększenie kosztów, co często nie zostało zrekompensowane większą ilością klientów lub kontrahentów. Szczególnie istotne jest to na małym rynku jakim jest powiat moniecki.

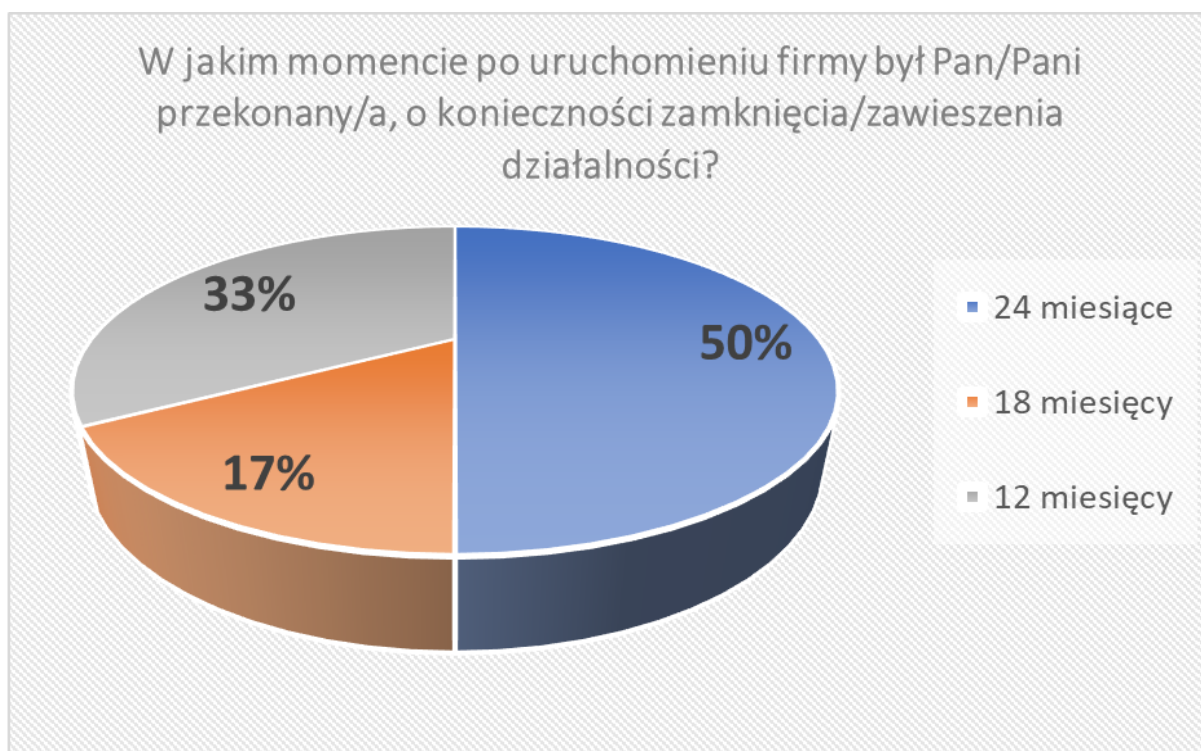
Źródło: Anonimowa ankieta ewaluacyjna

Aby jeszcze bardziej precyzyjnie poddać analizie ten powód zadano kolejne pytanie: *Czy gdyby opłaty związane z prowadzoną działalnością były niższe, nadal prowadziłby/prowadziłaby Pan/Pani firmę?* Jak widzimy na wykresie poniżej, aż 64% firm od niższych kosztów uzależniało swoje dalsze funkcjonowanie.

Źródło: Anonimowa ankieta ewaluacyjna.

Kolejny zadaniem pytaniem było: *W jakim momencie po uruchomieniu firmy był Pan/Pani przekonany/a, o konieczności zamknięcia/zawieszenia działalności?*. Tutaj również uzyskane odpowiedzi wskazują jednoznacznie, iż kluczowy moment następował w czasie przejścia na „normalny ZUS”.

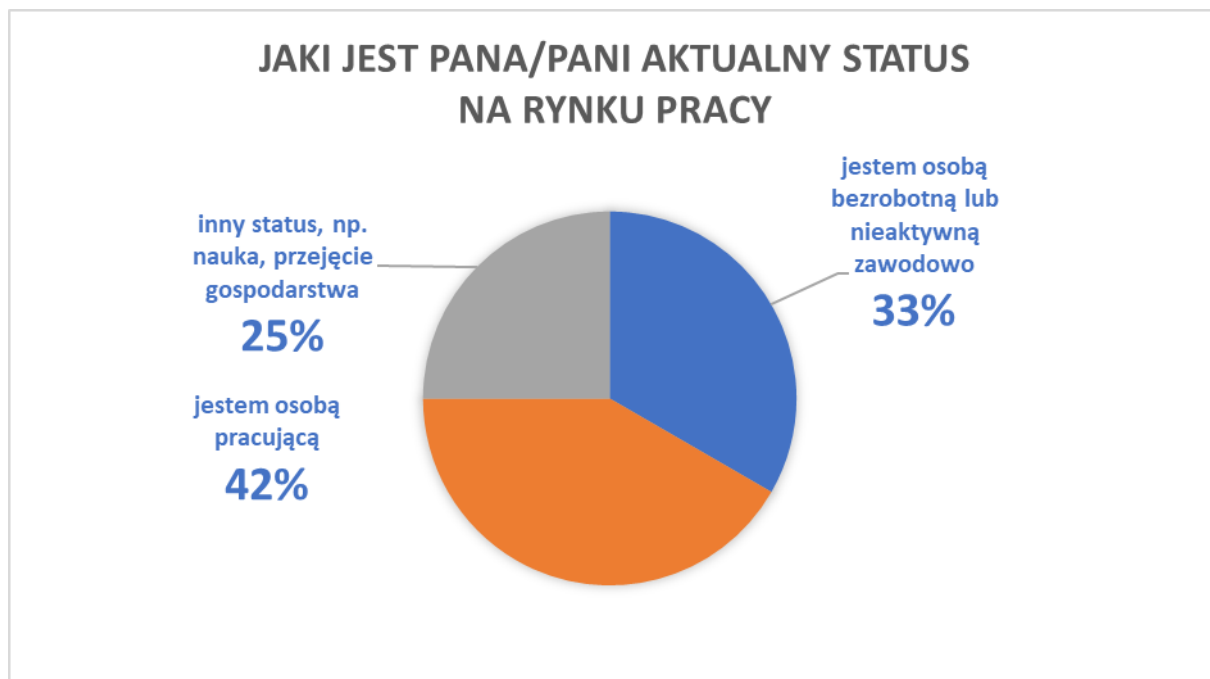
Źródło: Anonimowa ankieta ewaluacyjna.

Ciekawe wnioski można wyciągnąć po przeprowadzeniu analizy pytania: *Co Pan/Pani robił/a w celu przeciwdziałania problemom i kontynuowania działalności?* Jako uzyskane odpowiedzi otrzymaliśmy stwierdzenia:

- próba pozyskania nowych klientów, rozszerzenia rynku,
- promocje, wyprzedaże, stosowanie ulg,
- większa reklama, promocja,
- pożyczka, kredyt
- rozszerzenie asortymentu, usług
- zmiana rodzaju działalności.

Z pośród wszystkich zebranych odpowiedzi aż 43 % osób stwierdziło, że nic nie robiło w tym celu. Może to być spowodowane narastającym zniechęceniem do założonego wcześniej pomysłu i zdecydowanego braku chęci jego kontynuacji.

Mimo braku powodzenia w prowadzeniu własnej firmy duży odsetek tych osób poradziło sobie w dalszej karierze zawodowej – 42% takich osób zostało pracownikami, a 25 % wskazało inny status niż bezrobocie, np. kontynuacja nauki, przejęcie gospodarstwa rolnego od rodziców.

Źródło: Anonimowa ankieta ewaluacyjna.

Podsumowanie.

Z przeprowadzonej analizy osób można wyciągnąć następujące wnioski:

- większość działalności powstałych dzięki dofinansowaniu (57%) istnieje ponad 30 miesięcy;
- dla losów firm decydującym momentem jest przejście ze stawki preferencyjnej ZUS na normalną;
- działania osób prowadzących firmy w celu przeciwdziałania problemom i kontynuacji działalności są zdecydowanie niewystarczające. Dużo osób nie podejmuje żadnych działań;
- mimo zamknięcia działalności przed 30-tym miesiącem od rozpoczęcia tylko 33% osób pozostaje bezrobotnymi lub nieaktywnymi zawodowo.

Załącznik do opracowania – wzór ankiety ewaluacyjnej

ANONIMOWA ANKIETA EWALUACYJNA

1. **W którym roku rozpoczął Pan/Pani własną działalność gospodarczą?**
 2013 2014 2015 2016

2. **Jakie są główne powody zakończenia/zawieszenia działalności? (wielokrotny wybór)**
 Wysokie koszty prowadzenia działalności / opłaty ZUS
 Niewystarczająca ilość klientów/kontrahentów
 Problemy zdrowotne
 Pojawienie się konkurencji
 Inne – jakie?
.....
.....
.....
.....

3. **W jakim momencie po uruchomieniu firmy był Pan/Pani przekonany/a, o konieczności zamknięcia/zawieszenia działalności? Na jakim etapie pojawiły się powyższe problemy?**
.....
.....

4. **Co Pan/Pani robił/a w celu przeciwdziałania problemów i kontynuowania działalności?**
 Nic nie robiłem/am
 wykonałem/am następujące czynności:
.....
.....
.....
.....

5. **Czy gdyby opłaty związane z prowadzoną działalnością były niższe nadal prowadziłby Pan/Pani firmę?**
 Tak
 Nie
 Nie miało to wpływu na moją działalność

6. **Co by Pan/Pani zmienił/a w swoim podejściu do firmy gdyby jeszcze raz otrzymał/a dotację na podjęcie działalności?**
 Nie ubiegałbym/ubiegałabym już ponownie o dofinansowanie
 Zadbałbym/zadbałabym o:
.....
.....
.....
.....

7. **Jaki jest Pana/Pani aktualny status na rynku pracy**
 jestem osobą bezrobotną lub nieaktywną zawodowo
 jestem osobą zatrudnioną
 inny, jaki?
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety